

JURNAL

НЕНТРЪ ПЕШИДИПЕА ИИТИЦЕЛОРЪ НАТЪРАЈЕ ИИ ЕСАКТЕ, ÎN TOATE КЛАСЕЈЕ.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pediatrics

de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

№ 26.

(Англ. а.л. двоїла)

Бскрени

Ізие 8, 1857.

Копиндеца. Деспре сминтипе ин релационеа еї кс chestiניה жєpidиче.

Деспре сминтипе ин релационеа еї кс chestiניה жєpidиче.

Articolul IV. Monomania.

Ideile fixe ale oamenilor monomaniaci opri zmintiții din monomanie, sint foarte diverse; къчи интр'адевърѣ kite ideї sint în лэме, алита feluri de ideї fixe poate сѣ екзисте, инсѣ оа-
menii de utimпуз аѣ класатѣ ачесте дисепите фор-
ме, ин треї forme fundamentале, адикъ: 1-їѣ *mono-*
maniaa mърimeї. Ачештї зmintiții 'ши имауинѣ
кѣ sintѣ нимте синге марї, опї кѣ sintѣ реуї,
ministri ши кїарѣ Дэмнезеѣ. 2-леа. *Erotomania*
саѣ manieа зндї amorѣ пераціонабилѣ s. e. kindѣ
vestitїлѣ скэлнторѣ Zaіsis s'a amopezatѣ кїарѣ
de stătie de piatrѣ, каре а фъкїѣ кїарѣ елѣ ин-
szші, прекъмѣ зиче Докторѣѣ Цїмерманѣ; кѣ
знїле дїн клъдгтрїце екзатате ин секъиле mediane,
s'a amopezatѣ de imăgїна sfїнцілорѣ; 3-леа *Mo-*
lomanica кс simуїре пераціонабилѣ; ла asemenea

oamenї, жѣдеката лорѣ este depankatѣ нѣмаї интр'-
знѣ нѣктїѣ, сїндѣ кѣ знѣ simуѣ дїн але лорѣ este
depankatѣ; s. e. знїї авїндѣ концесїиїн ин зрекї
ї се паре кѣ аѣде нимте сѣнете, апої kind ачестѣ
stăpe ցїне мѣлѣ timуѣ, омѣлѣ poate сѣ зmint-
teaskѣ ши і сѣ паре, опї кѣ аѣде валзрїле мърї,
вѣлїндѣ кѣ їзрїе, ши елѣ сѣ аїлѣ ин мїжлокѣлѣ
мърїї пе о корабїе, опї кѣ аѣде о мѣзїкѣ че-
реaskѣ de їнцєрѣ, ши елѣ este ин Paradisѣ, опї кѣ
аѣде глѣсъл стреїнѣ, паркѣ de oameni моруї de
мѣлѣ, каре ворбєскѣ кѣ дїнсѣ, ши челе-лалте.
Este челеврѣ ин рапортѣлѣ ачеста, истопїа зндї
savantѣ mare, N. каре а трїлѣ дѣзнѣзї ин Бер-
лінѣ. Елѣ, дѣнт че а скрїсѣ о мѣлцїме de о-
пърї filosofїче, ин каре а demonstratѣ кѣ нѣ es-
zїstї нїчї stăfie, нїчї знѣ felѣ de spectрѣ саѣ

морци fiindă în comunicație cu cei vii, îndată că a încheiat să zică, că vede pe morci, că adesea iarăși glasurile lor, că vorbescă cu dînsu, și ч. Medici văzîndă ačeasta, аă кănosкăтă кă Monomaniea ачестăi filosofă, провине, пă дин скімбареа ideiloră sale, чi de концестіоне ла канă, prodăсă prin trînișii; 'ia пăсă kite-va lînitopă ла локăлă кănosкăтă unde сă face trînișii, și iată кă тодă спектріи și морциі s'a făкăтă певъзвуді, пзмаі аă daranжăтă пе виегăлă Savantă. Sîntă мълдї Monomaniaчi кă simțirea interioră strіkată, care аă idee foarte bizară, s. e. кă о пасăре рѣнітоаре shade în креері лорă și мѣнінкă, сăă кă пічоареле лорă sîntă de stікăлă, și kîndă va чіне-va сă se apronie de dînișii înчепă сă strіче кă о mare anxietate: Domnule, te rogă пă te aprenia de пічоареле mele, fiindă кă о сă ле спардї. Sîntă iarăși niște monomaniaчi ла care simțгăлă vedopă este daranжăтă; ачеші oamenі аде лăкрă care пă eszistă; de мълте opă kîndă сă prezentă чіне-va kіарă дин амічii лорă пă'лă кănosкă ші'лă іаă drentă persoana care formează baza fiksei лорă ideі. S. e. зніі zmitiđi 'ші імаџінь кă sîntă гоміđi de іnamiči sîнцepoші, care voră с'тї омоаре, apoi пе opă-че omă care asemenea zmintiđ vede, poate сă'лă іа drentă ачестă іnamikă імаџіnată, сă арăнкă neste dînsăлă ші'лă atакă, poate сă ші'лă омоаре сăntă кăvintă кă сă апърă de іnamikăлă сăă care'лă goneste, іагă кăмă ші аічеа trіеznалăла poate сă fie kemată a osîndi пă знă аsасімă кремінелă, care інтр'адевърă пăе vinovat fiindă кă пă utie іnsău че face, кăчї simțгі-ріе sale sîntă daranжate ші'ї prezentă іnamiči unde пă sîntă. O сă avemă okazіe maі пе зрмă а чіта зп esemplă.

Era знă opă gloriosă алă знора mediči modernі care, în лăкрăріе лорă ші în stădiile лорă, аă vărsată о лămină mare asupra ачестopă честізнї комплікate ші алтă de іmпортante în жрїsdіkііеnеа крїmіналă; інтр'ачеші mediči psihiatip (adікă medičii боалелорă zmintipei) vomă чіта аічеа пэмеле de Xенке, Хайпоđ, Mende, Мекелă, Клаінă, Платнерă, ші ч. in Германия; apoi in Franța аă стрăлчїđ Hіnelă, Ескіролă, Жорже, Флерсă, Leuretū Falretă, Morgau, ші maі кă seamă vestităлă Opflа. Ачестă дăпă зрмă іmparte Monomania in догă спече, адікă

in Monomanie rezonantă, ші in Monomanie іn- stіnkіvă. Eată кăмă descrie Opflа diferitele карактере ла ачесте diferite спече.

Ла Monomania rezonantă, зиче Opflа, ideea fikсă este, ка сă зичемă аша, о консеквенцă логікă дин niște alte ideі ші premise.

Kîndă ар кончеда чіне-va zmintiđăлă veritatea ачестopă ideі primitive сăă premise, о сă fie sіlіđ а зиче кă zmintiđăлă а зрmată in консеквенцă кă ачесте ideі. Asemenea zmintiđi komită niște крime кă sінцe peche, ін- тревъіngезă felăрimі de лăкрăрї foarte інчени- oase, ші viklenie foarte комплікатă ка сă а- жєнгă ла скопăлă лорă; apoi dăпă че а komісă крима, пă'ї pare рăă, нічї пă се кăсunte, дин kontra penetează іstăpopă кă а komісă ачестă artă ші kіарă сă ладтă кă 'ла făкăтă. Eată спре es. знă omă monomaniaкă care 'ші імаџінь кă Dămnezeđ 'ла trіmісă пă пѣmintă ка сă понă- лезе Paradісă кă oamenі бєнї; ачестă omă, кă sінцe peche мерцe ші оmoарă о fată mікă, ші kîndă ілă інтреавă чіне-va: de че facі asta? зиче елă: sîntă інкрpedіngată кă fata ачеста крескінđă о се fie о persoană pea, dară opă кăмă, о сă se лэnte кă pasіgnіe peche; maі vine о omopă акăмă ші о skană de ачесте лэnte ші tentatіgnі dіa- volіche ші о trіmіđă dреantă ла Paradісă in іпоченца еї. Чіне poate trăđđi кă крима а- чєasta пă este еfektăлă знеі rīndipі ші rezălа- тăлă знă шірă de ideі, лerate зпа кă алта кă о консеквенцă логікă?; іnsă аічеа premіісelo сăă ideіe primitive, care сервă drentă vază, sîntă еronate; кăчї nimenі пă este trіmіс аічї пă пѣ- mіntă de кătre черă, supе а понăла Paradісă; apoi нічї знă omă пă тревă сă кăтезе а prezіche vіitorăлă знă алă omă, daka va fi пăкătosă сăă лă, astea sîntă кестіgnі provedengіale іарă пă ale oamenіloră.

Зп алă esemplă d'о крїмă prodăсă printp'о Monomanie rezonantă, este fanta зрмăтоаре, care s'a іntіmpлатă de кăрїndă in Германия. О fată de църанă, о persoană foarte onestă, ізбітоаре пърїнцилорă еї care а автă totă-d'агна о кон- dăită foarte лăхдатă, іndată este prīnsă de о ексaltatіgnе релісіoasă імаџіndă'ші: кă пѣ- рїнци еї sîntă прada dіabolăлă, fiindă кă сă окăпă кă лăкрăрї пѣmintеші, адікă: кă інгрїжі- реа kіmpăлă ш'a kasei ші пă сă окăпă кă рѣ-

гъчиѣnea тоатъ зюа. Fata асееаа, вв ексалтаѣ-
 пеа еѣ, а хотѣрѣ ка сѣ арѣ каа пѣрѣпѣлорѣ
 кѣ тоатъ авереа лорѣ, кѣчѣ вв асестѣ кѣпѣ еѣ не
 маѣ авѣндѣ сѣ се охѣле кѣ каа шѣ кѣмпѣ, вор
 фѣ сѣлѣгѣ а пѣтрече тоатъ зюа кѣ рѣгъчиѣnea шѣ
 кѣ алѣ лѣкрѣрѣ черешѣ. Дѣпѣ че fata а пѣ-
 трекѣтѣ dose зѣле немѣнкатѣ, с'а кѣлкатѣ пѣ подѣ
 каетѣ вв сѣндѣ знде а азѣтѣ конверзаѣиѣnea пѣ-
 рѣпѣлорѣ кѣ сѣрорѣле еѣ, ворѣндѣ кѣар де дѣнса
 кѣ о еспресѣиѣне де драросте, кѣ нѣ шѣте че с'а
 фѣкѣтѣ, ш. ч. Еа пѣ де опартѣ пѣлѣгѣндѣ соартѣ
 пѣпорочѣтѣ а пѣрѣпѣлорѣ, каетѣ еа вв сѣшѣ а пѣре-
 гѣтѣто, вар пѣ де алѣ партѣ сѣндѣ вв пѣнѣсѣ де
 Monomania еѣ рѣлѣѣюасѣ, а сѣкѣпа пѣ пѣрѣпѣлѣ
 еѣ дѣн гѣартѣле дѣаволѣлѣлѣ, а датѣ фокѣ вв подѣнѣ,
 а апѣрѣсѣ каа; вв сѣ еа а сѣкѣпатѣ. Ла черчетарѣа
 кѣрѣмѣналѣ каетѣ с'а фѣкѣтѣ кѣ дѣнса, п'а тѣгѣ-
 дѣтѣ нѣчѣ де кѣмѣ фанта еѣ, вв контра с'а лѣздатѣ
 кѣ пѣрѣн асееаа а сѣкѣпатѣ пѣ пѣрѣпѣлѣ еѣ де
 kondamnaѣиѣnea вв сѣрѣлѣлѣ. Чѣне поате тѣгѣдѣ
 кѣ асееаа fatѣ нѣнѣ акѣмѣлѣ вѣнѣ, вѣбѣтоаре пѣ-

рѣпѣлорѣ, онестѣ шѣ пѣоасѣ, нѣ поате фѣ пѣрѣвѣ-
 тѣ ка зп фѣкѣторѣ де рѣлѣ ordinarѣ каетѣ дѣ фокѣ
 знеѣ каетѣ? Чѣне поате тѣгѣдѣ кѣ зпѣ трѣбѣналѣ
 kondamndѣ асееаа fatѣ ка пѣнѣтрѣ о кѣрѣмѣтѣ ко-
 мѣсѣ, нѣ ва комѣте вв сѣшѣ о пѣдрѣнтатѣ, d'a
 kondamna о сѣнѣдѣ зманѣ пѣнѣтрѣ о fantѣ зрѣматѣ
 нѣ дѣн рѣа кѣметарѣе, нѣчѣ вв пѣрѣзѣнѣа знеѣ во-
 вѣнѣ лѣбере, базатѣ пѣ зпѣ рѣѣѣонamentѣлѣ сѣнѣ-
 tosѣ, чѣ дѣн контра, фанта асееаа сѣндѣ базатѣ
 пѣ нѣште идеѣ грѣшѣте пѣрѣѣѣонabilѣ; пѣрѣн зрѣ-
 марѣ мѣкарѣ кѣ пѣрсоана асееаа вв тоате чѣле
 лалѣ лѣкрѣрѣ, нѣ се арѣта ка о змѣнтѣтѣ шѣ кѣар
 вв пѣнѣрѣа вв лѣкрѣрѣ а асееаа fantѣ, а арѣталѣ
 зп шѣрѣ де идеѣ шѣ де акѣѣѣнѣ ввntokmaѣ ка о
 пѣрсоанѣлѣ сѣнѣтѣоасѣ; кѣ тоате асееаа вв ера
 змѣнтѣтѣ, воѣнѣа еѣ пѣлѣберѣ, пѣрѣн зрѣмарѣ еа
 пѣе кѣлпавѣлѣ пѣнѣтрѣ асееаа кѣрѣмѣ.

Iatѣ зп пѣнѣкѣтѣ де vedere foarte delikatѣлѣ пѣнѣ-
 трѣ зп трѣбѣналѣ корекѣѣionalѣ; о сѣ авѣмѣ okazѣiѣne
 а ворѣбѣ шѣ вв art. vѣitorѣ де алѣ asemenea fantѣ
 маѣ komplikate шѣ маѣ кѣрѣѣoase.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Шерне сѣгѣндѣ ѣѣе!

*Dpentѣ kspiositate, nsnemѣ avѣi o dѣnsta вв-
 tre dose ѣсѣрналѣ utѣiunѣfѣve шѣ serѣoase вв рѣ-
 nopolѣлѣ ksestѣisnѣr: dakѣ шѣрнѣ sѣnlѣ вв stape sѣ
 fsepe ланѣ дѣн ѣѣе, саѣ нѣ?*

Жѣрналѣлѣ ввѣнѣѣѣкѣлѣ англѣзѣ Athenaeum
 (дѣн N. 1528, faya 175) конѣрѣнде зп рѣпортѣ
 ввѣнѣѣѣкѣлѣ, азѣнѣра знеѣ dame дѣн Luisiana (вв
 Statsѣrѣle зните) каетѣ, вв тоате поѣѣѣле ера вѣзѣ-
 татѣ д'ѣн шарпѣ каетѣ вв а сѣкѣтѣ ланѣ дѣн ѣѣе
 вв somnѣ шѣ кѣндѣ с'а сѣкѣлатѣ дѣмѣнеаѣа, а гѣ-
 сѣтѣлѣ ѣѣееле еѣ роале. Зп алѣ жѣрналѣ англѣзѣ
 анѣме "Reviever," нѣ ва сѣ кѣреазѣ асееаа, зѣ-
 кѣндѣ: konstrѣkѣѣiѣnea гѣрѣѣ зпѣлѣ шарпѣ естѣ фѣ-
 кѣтѣ ast-felѣлѣ, вв кѣтѣ асестѣ рѣнтѣлѣ, мѣкар dakѣ
 ар авѣа гѣсѣтѣ ла асееаа оперѣѣѣiѣne, totѣлѣ п'арѣ
 пѣтеа сѣ о факѣ. Ла каетѣ рѣзѣнѣnde зп artѣkolѣлѣ
 вв Athenaeum де ла 28 Maѣлѣ, знде зп Spaniolѣлѣ
 се еспрѣмѣ вв modѣлѣлѣ зрѣмѣторѣ: Am кѣлѣторѣтѣ
 вв Amerѣka мѣлѣлѣ анѣ; am fostѣ мѣлѣ де мѣле
 департѣ дѣн Luisiana, ввнтре оамѣнѣ каетѣ н'аѣ
 авѣтѣлѣ нѣчѣ о идеѣ де еsistenѣа Statsѣrѣlorѣлѣ зните.
 Ла асееаа оамѣнѣ, am гѣсѣтѣлѣ foarte pesnѣndѣtѣ

кѣрѣдѣнѣа кѣ шѣарпѣле фѣрѣ ланѣ, ast-felѣлѣ. Ка-
 селе вв ѣенѣре сѣнтѣ аколо foarte славе, пѣлѣне
 де гѣзѣрѣ шѣ кѣрѣлѣтѣрѣ пѣрѣн каетѣ шѣрнѣлѣ notѣлѣ
 пѣреа вѣне сѣ ввнтре вв каетѣ. Де асееаа доѣчѣле
 шѣ мѣмѣле каетѣ даѣ ѣѣе копѣлорѣлѣ лорѣ, трѣескѣ
 totѣлѣ-d'аѣна аколо ввнтр'o mare anxietate темѣнѣ-
 dѣ-se ка сѣ нѣ вѣе шѣрнѣлѣ noantea ка сѣлѣ сѣгѣ
 ланѣле. Am ворѣбѣтѣ аколо (зѣче. spaniolѣлѣ)
 кѣ о моѣере foarte ввѣеелеанѣтѣ шѣ мѣа дѣ-
 кларатѣлѣ кѣ еа вв сѣшѣ ера мѣлѣлѣ timnѣлѣ vѣzitatѣлѣ
 noante d'ѣн шарпѣ каетѣ venea ла дѣнса вв патѣ
 шѣ вв сѣѣеа ланѣ вв somnѣлѣ фѣрѣ ка еа сѣ sѣm-
 ѣдѣ чева де асееаа, саѣ сѣ се demtente; апоѣ
 дѣмѣнеаѣа кѣндѣ с'а сѣкѣлатѣ, а гѣсѣтѣлѣ ѣѣееле роа-
 ле шѣ копѣлѣ еѣ н'а авѣтѣлѣ че се сѣгѣ. Аша а
 трекѣтѣлѣ мѣлѣлѣ timnѣлѣ шѣ н'а пѣтѣтѣлѣ сѣ се есплѣче
 де че'ѣ lѣnseunte ланѣле дѣн ѣѣе, шѣ ера вв чеа
 маѣ mare ввнтрѣstare, кѣчѣ копѣлѣлѣ еѣ дѣн лѣнса
 пѣстрѣпѣѣ, а ввчѣенѣтѣлѣ сѣ се болѣвѣеаскѣ. Дарѣ пѣ
 зрѣмѣлѣ с'а ввнтѣлѣнѣтѣлѣ кѣ о амѣкѣ каетѣ а вѣнѣсѣтѣлѣ
 d'ѣн шарпѣ покѣтѣрнѣлѣ, а пѣзѣтѣлѣ ввнтр'o noante шѣ
 а пѣрѣсѣлѣ пѣ шарпѣ шѣ ла omorѣtѣлѣ; дѣнѣ

kare, femeea nă s'a mai vîitată de linsirea mantelăi în pușcă dimineața. Totă acesăi oamenă miăș zisă kă de mlate opă s'ă vede akolo kiară zioa, kă șerpniă zăblă dăne băcile din kîmpă și le s'ărgă lantele din pușcă. Țe e de mirare, ziche Athenaeum kă șarpi s'ărgă pușcă, kîndă e utită

kă și șarpe peate s'ă șargă și oșă și s'ărgă zeama lăi? Opă kămă, este foarte kărios, este o idee foarte păsîndită și komșne mai la toți poplăi, kă șarpene este lakimă dăne lante; de acesă zniă nă beăș lante kare a păsăș noantea înt'ănă vasă deskoperită.

Planta de bămbakă.

Între nenomeroasele produșăni ale pământlăi vegetală, nă este zăna poate kare s'ar pătea pene în komparașione kă acesă plantă în raportlă soloslăi. Șnă mare nămăș de arbări, de țafe, și de iarăș sîntă înt'ădăvără konsakrate la nășpirea omăi. dar ezistă pușăine plante kare'i dăș materie de îmberkăminte. Între țele dăne șrămă trebăe s'ă pnenă în ranglă dîntiă *planta de bămbakă*. Kîniă și înă, kare se kălită în părdile reșă și temperate ale Europei, prokășă înt'ădăvără pesăpse mară oameniloră nentă îmberkăminte loră și întreginerea șăi șătoră arte; dară acesă plantă țere o operașione lăngă și komplikată pînă kîndă s'ă skoate dînt'înșele firă de șpăită, pă kîndă în planta de bămbakă, materia firăi este rata, din mîna natării; de acesă kățșpa ei este păsîndită neste toate kăimele kalde în kontinentlă noșă și bekiă și acesă kățșpă a prodășă akămă o mășime de șueșe

Planta de bămbakă șă *Kotonișpă*. (*Gossypium L.*) este o plantă din famiă malvaceiloră adikă d'ă famiă kă pală noastră (alășpata firășă înșășimeză o ramăș de kotonieră); karaktărie șale botanice sîntă: și kălichă indoită, ekșterioră avîndă trei diviziăni profănde și mară, interioră mai mikă, koroala kă çinçă petale, ștamine nămeroase împășnate kă baza loră, și ovară șșperioră ovală șăș pondă, frăkălă este o kapsă ovală șăș askășită de mășimeă șiă oșă, kă trei, pată desăpășiri în zăntășă în kare se află șșmînga neăștră șăș verdșoară învălită kă înt'ănă felă de pășă așă, șăș galbenă, șăș rouă, kare este tokșai materia bămbakăi. Kîndă a kreskășă pășă acesă kășă trebăe, șșarpe kapsă și eșă afară.

Patăria acesăi plante nă este kănoskășă kă șășpitate; atășă știmă nămai kă, orișina șa dar trebăe kăștată în kăimele țele mai kăldășoase; kă toate acesăe așă așășă a s'ă obișnă și în kăime țeva mai temperate. În raportlă kotonieră kăștată de kăștre poplă antiçă, s'ă vede kă a ekșistă dășnea în doș șueșe: zăna mai 'nală, și ală mai mikă; țea-lă în formă de arbășă kreștea în Egiptă, ne kîndă țele mișe, kreștea între Asia mikă și Hepsia, și în ală provincii ale orientăi, de șnde Greçii a înt'ădăvără o mai ne șrămă în Italia. Amerika înăntea deskoperită șale, posedă mai mlate șueșe de kotonieri, pă șrămă s'ă îmberkășită kă mai mlate ală provenite din Asia și Afrikă, kare șăș transportă akolo și a reșăită preă bine. Akămă țea mai mare parte a șueșeloră de kotonieri kă și țea mai mare kătime de bămbakă kare se kățșente în lăme. provincie din Amerika prin intermezășă Ançiei, kare ekșportă din Amerika bămbakă kășă, șiă șrășente făkîndă fișe d'ă delikateșă nekășșibilă și le transportă în toată Europa, în Asia și Afrikă șnde se țace felășimă de deșelșă (ștamăș, madenolonă, anoi çorană și ç.). Îștemă s'ă zicheșă kă boșșșia Ançiei este bazată pă acesăș ramășă a indșștiei, kare în ană dășă șrămă s'ă desvolăștată înt'ășita, în kășă nenămeroase miășione de bală de bămbakă fłoteskă akămă neste toate mășșime pășimășă emîndă din Ançia și pesîșindășe neste toată șșpafă pășimășă, pînă la înșășime oceană țele mai șăbatice și țele mai deșăptate de çentășă kățșrei. Este remarkăbilă, kă acesă modeste plante de bămbakă mășșime pășea între doș popoare mară în lăme, adikă, între marea Britanie și ștășșile șiite ale Americăi; de mlate opă rezăelă eșea ame-

ningatã într'aceste doz imperii în zilele noastre și totã nã s'a fãcutã, Anglia a fãcutã felurimi de concesii Americi știindã cã la un caz de rezolvã, Amerika oprindã exportaziunea bumbacului însã în Anglia, atãncea penznerabilele mașini de țirire bumbacului, care existã în Anglia, ar sta, și milioane de lucratori ar pãmînea fãrã mîine; iatã cã, cã dreptã cãvintã, planta bumbacului mediatã d'a fi pãmîntã planta de pãce, mai multã de cîtã planta de zãtã-de-lemnã laantivi!

Dar aceastã sãperioritate a filaturii, și a țiririi bumbacului în Anglia, provind din admirabile mașini de vaporã, care denisãlã mecanicã al acestãi popolã, a creatã; dar aceste mașini trebuie întrecinãtã în lucrare printr'zã comensurabilã estinã, adicã prin țerbeni (fosiãlã) de pãmîntã. Apoi nici un pãmîntã nã este mai bogatã în aceste materii prețioase, de cîtã acela al marii Britanii; ama dar natãra și denisãlã nãmai s'ãș împrezuatã a imborțuri acestã popolã înssãrãș și totã d'odatã a proțãra omului modernã imbrãminte mai sint și multã mai estinã de cîtã a poplatã strãmouii msi. Cineva sã se încredințeze desure aceasta, sã fãcã nãmai o comparațione într'o cãmãșã de maddenonș și de inș d'o calitate egalã: o sã vazã, cã cea de inș costã de cîncispre-zече ori mai multã de

cîtã cea de bumbacã. Apoi și asãpra consãmțiriunei postavãlã de lînz, pãmîndirea, consãmțiriunea bumbacului a avãtã o mare inflãințã, cãci, znde mai nainte mai toate imbrãmintele ereaș de lînz, acãmã din kontra cea mai mare parte a imbrãmîntilorã sintã de bumbacã, mai cã seamã la seksã feminin. Negreșitã daka nã s'ar fi inventatã mașine de filaturã de bumbacã, și lãmea erea șiatã a se imbrãca nãmai în cãmășii de inș, și în vesteminte sãperioare de postavã, atãncea cã imbrãmũirea progresivã a oamenilorã poate ar fi ajãnsã un timpã, în care multã ar fi pedãșã a se plimba în vãlțã întokmã ka moșã Adamã în Paradisã, adicã, în nãditatea lorã natãralã; cãci cãlțãra inșului și a kãinișii nã de oparte, și a oilorã de lînz nã de altã, n'ar fi de ajãnsã a îndestãla materia imbrãmîntișii denșului zmanã. Iatã cã prețindeneã vedemã cã probedinã daka nã de oparte a imbrãmũitã oamenii, nã de altã parte a imbrãmũitã mijlocule existenzișii lorã, și komoditateã vieșii lorã; nãe nici o îndoialã cã trãmãș acãmã mai komodã și mai estinã de cîtã strãmouii nouștri, de și sintemã acãmã mai multã; ba încã acela care a stãdiãș leșile societãșii, șiie cã tokmã fiindã cã sintã acãmã mai multã oamenii nã pãmîntã de cîtã nainte; de aceea trãmãș acãmã mai komodã, mai estinã, și mai încelentã, și totã aceste progrese împrezãntã, sintã konpinse în cãvintãlã civilizaziunea.

O ramurã de plantã de bumbacã.

Цiена попларь.

Лекциunea VII. (ьрмаре.)

Despre statistikã în dietetika poplarã și rezultatele ei moderne.

Domnilorã.

Ворвимã acãmã despre legea Kompensazișii și konstanța în toate mișkãrile ce se sptãzãș în lãmea materialã.

Kind observãșã o serie de mișkãrã cãm se

manifestezã în dimensiune mare ne sãpãfãga pãmîntãlã, ne încredințãmã cã, cã toate variaționele care arțã aceste mișkãrã, tot se aflã într'insele o tendințã a prodãce totã-d'asna un rezultatã ekșalã. S. e. Dãne zãș șipã de ani nefolositori pentrã argikãlțãrã, vine zã șipã de ani cã imbrãmũțãre. Dãne o mortalitate și e-

pidemie mare saș pesbele lănci care aș împu-
cinală nătrăla oamenilor, populațiunea devine
mălă mai tare de kîț mai nainte, ka s'z se poată
păie la lokk a ceea ce s'a pierdită. Dăne epo-
chete krăciatelor care aș dîntă aproane doț sate
cînci-zeci de ani (1080—1250) mi în care s'a pră-
pădită milioane de oameni din Europa, europenii
s'aș îmălăită într'atita în kîț dăne și se-
kolă, Europa a fostă mălă mai popălată de kîț
la învențlă krăciadelor. În anii 1832—36
dănp cholera, aș năskătă mai mălă kopii în Eu-
ropa de kîț mai nainte.

Toți popălii s'braci aș mălă kopii, ne kînd
toți popălii bogăii aș nădini kopii. Iată iarșii
lecea kompenzațiunei. Providența divină a kom-
pensat la cei s'braci prin plăcherea amorălii
părintesă, lipsa de mijloace materiale mi
vice-versa.

Apoi kîț de nereglată ni s'z pare kă este
și fenomenă, totă este s'păz la nămita lecea
care are de skouă a prodăce șiț pesălată kon-
stantă mi ekșală. Nătrăla zăloră frămoase
saș ploioase, kă vîntări saș kă liniște, nereșii,
kă nă se aseamă în toți anii într'șiț lokk;
dar dakă observămă așete fenomene într'șiț
mare șiț de ani (s. e. în 15—20 de ani), o
s'z pămînemă isviți de mirare, kîț de mare este
konstanța loră. S. e. de la 1800 pînt la
1825, nătrăla zăloră de ploii, mi de vîntă
în Germania, a fostă tokmaī alita kîț mi nătră-
răla zăloră de ploae mi de vîntă de la 1825
pînt 1850, ș. c. l. Șiț statistikă însemnată
a arătată kă nă nămaī nătrărăla văciiloră
mi feteloră nesăte ne ană, într'o țară pă-
mine konstantă (lăindă de bază așeasț mișkare
kăm s'a șmată în mai mălă ani) dar mi nă-
trărăla kopiiiloră năskăii kă felășime de de-
fekte korporale (prekămă șăpziī, skrofloșii,
neșni, cei kă dețete linițe ș. c. l.) mi fenomenete
prodăse prin defektete morale șiēi nădini, pă-
mine konstantă, adekă nătrărăla krimeloră ko-
mise în Franța într'șiț ană, pămîne konstantă.

Kîndă arănkămă o privire filosofikă în sferă
mișkăriloră morale a șmanitșii, o s'z gă-
simă în ființ lecea oscilațiunei. E destăla kă
s'z v'z adăkă aminte aiči nămaī de istoria șma-
nitșii în toate epochete șale. Kîț de mare
mi de perfekț a fostă societatea antikă în pa-

portăla șițingeloră, arteloră mi a țășporă ma-
nifestațiuniloră șmane! Atșnci desvolțarea spi-
ritălii șmană a așensă la Maksimă desvol-
țărei șale. Ne șrămă, societatea antikă împreșpă
kă kădecea Romei, a kăștă mi ea mi kă dînsa
toate progresete în șițingete filosofice mi po-
litice prekămă mi artete frămoase. Barba-
rismăla sekăloră mediane a învelită snipităla
șmană într'șiț băla întănekosă, într'o letarție
adînkă mi stănidă, care a dîntă o mic de ani.
Toate șițingete mi artete aș fostă pășșite, și-
tate mi pape; din ce în ce memoria loră ania
s'a găsită la șiēi kășăpări, care aș kălităla pă-
dine tradițiunii pășase dănp moartea Eleniloră
mi Romaniloră cei marī. Snipităla șmană a
pășasă dar în așete zete sekolī, în *minimum*
desvolțărei șale.— Ne șrămă a așensă epoka
penășterei șițingeloră, epoka aktăală care e-
sistă nămaī de nădini sekolī (trei sekăli aproane),
mi în așete nădini sekăli, progresete în toate
pămășile șițingeloră șmane, într'șiēi kăvîntă în
toată sfera morale a țenălii șmană, este așua
de mare în kîț a țrektă denapete neste toate
progresete care s'a șmată în toți sekăli de
mai nainte, kiap în timpăla șocietăci klasiče.
Iată dar kă în timpăla modernă, snipităla șmană
a așensă din noș la maximum desvolțărei șale.
Iată aiči o oscilațiune mare în snipităla șmană
meșindă de la maximum la minimum mi vice-
versa.

Kă toate așetea, s'z nămi înkășiaskă ține-
va kă mișkareea progresivă a țenălii șmană s'z
șrămează într'șiēi țerăkă vițiosă, așnăindă dăp'o
kale lăngă iar la nănkăla șișiri; či din kon-
țra așetă progresă este o adeșrată înaintare,
însă nă în liniē dreantă, či în liniē șpirală kăm
s'z eșprimă țeleșrăla *Carus*.

Filosofăla Mendelsonă a zisă o vorăș foapete
adînkă mi șăște țenăla șmană, zice eșă, lăș pă-
temă komășra kă pasășeri într'o kășăț de po-
șite, ne kîndă fie—care țenerațiune în partikă-
lară, o pătemă komășra kă șășășăla de poșite.
Progresăla șășășăla este foapete mășșinită, a-
dekă: nămaī dîntă o poșită la țea veșită; a a-
șensă eșă la skonăla s'ză finală, dă kășăla kă
pasășeriī în mîna altăia ka s'z nainteze mi
eșă se întoarțe golă, dănp țe a imălăită mi-
șășnea sa. Așua dar ne d'oparte șășășii în par-

ткъларѣ факѣ прогресе foarte мърѣните, нстемѣ зиче осѣлеазѣ в тоатѣ виага лорѣ в ачестѣ змѣларе мърѣнитѣ в коаче ши в коло; не киндѣ тръсѣра де поште внаинтеазѣ впр'адевърѣ шереѣ. ши дактѣ ар фи зп нѣмтрѣ инфинитѣ де съреѣи, тръсѣра ва внаинта впр'анѣ модѣ инфинитѣ. Аша ши сереа инфинитѣ де џенерациѣни змане, ва адѣче не џенѣлѣ зманѣ ла зп прогресѣ инфинитѣ, тотѣ апронииндс-се ла идеалѣлѣ инфинитѣ в перфекѣиѣне, инфинитѣ в мърѣиме, фииндѣ о продѣкѣиѣне инфинитѣ а инфинѣлѣлѣи крѣаторѣ а тѣзрорѣ фиинѣелорѣ. *)

*) NOTĂ In ачестѣ лѣкѣиѣне ам ворѣитѣ де имѣзпнѣтѣиѣреа есистиѣеи оманѣи в тѣмпнѣлѣ акѣзалѣ ши де прѣлѣзп-тѣиѣреа виеѣи салѣ пролѣсе впринт'ачестѣ имѣзпнѣтѣ. дѣре. Iатѣ акѣмѣ ките-ва листѣ статистиче каре проѣе ачестеа :

Дѣне Moreau de Jones еатѣ рапортѣлѣ оаменѣлорѣ морѣи впр'анѣ анѣ, ла сѣма лѣкѣиторѣлорѣ.

In Italia, Grecia, Turcia.	—	—	1:	30.
In Olanda, Franca, Prusia.	—	—	1:	56.
In Elvegia, Austria, Portugalia ши Испания.	—	—	1:	40.
In Rusia, Escoceeno ши Polonia.	—	—	1:	45.
In Norvegia.	—	—	1:	48.
In Islanda.	—	—	1:	53.

Дѣпѣ Chateaufeu s'a имѣзпнѣтѣитѣ терменѣлѣ де мѣжлѣкѣ ал виеѣеи оманѣи, в Франѣи де ла анѣлѣ 1780, нѣпѣ ла анѣлѣ 1825, в модѣлѣ зрѣиторѣ:

Пентрѣ конѣи де 10 анѣ, с'аѣ имѣзпнѣтѣиѣтѣ еѣ 11 ⁸/₁₀ анѣ.

Пентрѣ оаменѣ де 50 анѣ, с'аѣ имѣзпнѣтѣиѣтѣ кѣ 11 анѣ.

Пентрѣ оаменѣ де 60 анѣ, с'аѣ имѣзпнѣтѣиѣтѣ кѣ 9 ⁶/₁₀ анѣ.

Дар в Европа втреагѣ ачестѣ имѣзпнѣтѣиѣреа с'аѣ прѣлѣзп-тѣиѣре а терменѣлѣи де мѣжлѣкѣ ал виеѣеи, с'а зрѣмѣлѣ в модѣлѣ зрѣиторѣ:

Ла оаменѣ де ла 20 нѣпѣ ла 45 де анѣ имѣзпнѣтѣиѣреа еѣте кѣ 3 анѣ.

Ла оаменѣ де 50 анѣ имѣзпнѣтѣиѣреа еѣте еѣ 5 с'аѣ 6 анѣ.

Ла оаменѣ де 70 анѣ имѣзпнѣтѣиѣреа еѣте кѣ 2 анѣ.

Dintre toate națiunile din Europa, имѣзпнѣтѣиѣреа попѣлѣаѣиѣнеи в градѣлѣ челѣ маѣ марѣ с'а зрѣмѣлѣ в Prusia (ла 1817 аѣ fostѣ в Prusia 10 ¹/₃ milioane лѣкѣиторѣ, акѣмѣ сѣнтѣ аколо 16 ¹/₃ milioane лѣкѣиторѣ, вприн зрѣмаре адѣоѣиѣреа анѣлѣ а fostѣ кѣ ¹³/₁₀ ла сѣтѣ). Дѣне Prusia вѣне Mareea Britania) в анѣлѣ 1821 а а-вѣстѣ попѣлѣаѣиѣне де 21 milioane, акѣмѣ 27 milioane, впрѣ зрѣмаре адѣоѣиѣреа ачестеа а fostѣ 1 ¹/₃ procent.) In Austria адѣоѣиѣреа анѣлѣ еѣте кѣ ѣне ла сѣтѣ дѣн попѣлѣаѣиѣне, дар в Franca нѣ маѣ кѣ ³/₄ ла сѣтѣ. Имѣреѣиѣзрѣрѣеа крѣиѣоасѣ еѣте, кѣ дѣн дѣферѣ-тѣеа сѣистѣ (secte) де крѣстѣинѣ, прѣтѣстанѣи с'аѣ лѣтеранѣ сѣ имѣлѣ-ѣескѣ маѣ мѣлѣлѣ дѣ кѣтѣ тоѣи, дѣпѣ дѣншѣи вѣнѣ наѣиѣнѣе кѣ лѣреа орѣдокѣсѣ, ши дѣне дѣншѣи наѣиѣнѣе католиче, каре се имѣлѣескѣ маѣ вѣѣиѣнѣ де кѣтѣ тоате чѣле-лалѣе; ва инѣ Испания, ачестѣ џѣрѣ католичѣ в чѣлѣ маѣ марѣ градѣ, нѣ нѣмаѣ кѣ нѣ с'а имѣлѣитѣ, чѣ дѣн конѣра попѣлѣаѣиѣнеа еѣ с'а мѣжлѣкѣлѣи в сѣкѣлѣ дѣн зрѣмѣ. In тѣмпнѣлѣ Масрѣлорѣ, Испания аѣеа 14 milioane акѣмѣ арѣ нѣмаѣ 8 milioane де лѣкѣиторѣ.

Акѣмѣ вѣмѣ трѣче в реѣистѣ прѣмѣле казѣе алѣ имѣлѣдѣиѣреи оаменѣлорѣ.

Iатѣ резѣлатѣе ла каре аѣ ажѣнсѣ статистичи модернѣ чѣи маѣ челѣврѣи.

Имѣзпнѣтѣиѣреа мѣжлѣоачелорѣ де есистиѣнѣтѣ, нѣстрѣимѣнѣе сѣфѣиѣнѣе, кѣрѣѣенѣа каселорѣ ши о-рашѣелорѣ (акѣедѣкте); о клѣдѣиѣре маѣ раѣиѣна-бѣлѣ а каселор, ши клѣдѣиѣреа орашѣелорѣ кѣ злѣеде дрѣпѣе ши ларѣе; о едѣкѣаѣиѣне маѣ вѣнѣ а конѣилорѣ в десѣолѣтѣреа лорѣ физѣкѣ ши мо-рааѣ; имѣзпнѣтѣиѣреа органѣзаѣиѣнеи арѣматѣелорѣ терѣстрѣе ши марѣне; Vaccina, о вѣѣѣ медѣиѣнѣе попѣлѣиѣеаскѣ, лѣииндѣ кѣ тѣмпнѣлѣ мѣзѣрѣилѣ трѣ-вѣиѣнѣоасѣ в конѣра епидѣмѣилорѣ; фондѣреа сѣнѣ-талѣелорѣ прѣтѣстѣинѣеа кѣ доѣаѣиѣнѣи вѣгате, клѣ-дѣиѣте дѣне чѣерѣилѣ шѣиѣнѣеи иѣиѣне вѣкѣрѣиндс-се ши д'о вѣгрѣиѣиѣре еѣемпларѣ. Фондѣре оспѣиѣ-лорѣ пентрѣ вѣтрѣни, ши инфѣрѣмѣи, фондѣреа касе-лорѣ де нашѣтере, де конѣи гѣсѣиѣи не злѣеде, фон-дѣаѣиѣнеа крѣшѣелор (crèches) с'аѣ асѣлѣелорѣ де конѣи, фондѣреа асѣлѣелорѣ де змѣнѣиѣи ши чѣле-лалѣе амезѣмѣнѣе де вѣне-фачѣрѣи. Фондѣреа дѣ-фѣрѣитѣелорѣ сѣиѣтѣиѣтѣи пентрѣ зп ажѣторѣ рѣчѣиѣрокѣ ши пентрѣ асѣгрѣрѣеа в конѣра еѣенѣиѣнѣелорѣ пѣнѣрѣоѣиѣе ши кѣар а морѣиѣи, кѣар ши трѣакѣмен-тѣлѣ маѣ влѣнѣдѣ ши маѣ зманѣ ал прѣзѣнѣиѣлорѣ; тоате ачесте аѣ конѣрѣиѣвѣитѣ мѣлѣлѣ ла ачесте резѣлатѣе.

Acheste sѣntѣ казѣеле физѣе, дар казѣеле морѣале сѣнтѣ: Лѣмина шѣиѣнѣеи, вѣгѣѣиѣа наѣиѣ-налѣ вприн каре тоѣи мѣшѣврѣи сѣиѣтѣиѣтѣи сѣнтѣ о-кѣпаѣи; аша дар комѣрѣиѣл, индѣстриѣа, навѣга-ѣиѣнеа, впр'анѣлѣ кѣвѣинѣтѣ енерѣиѣеа наѣиѣналѣ а фи вѣ-тѣнѣсѣ, тоате ачесте вѣнефѣиѣзѣрѣи сѣнтѣ вѣсоѣиѣте маѣ тотѣ-д'асна д'зп гѣвернѣлѣ либерѣлѣ, зманѣ ши толѣратѣлѣ, каре нѣ нѣне пѣдѣчѣи нѣмѣлѣи в десѣолѣтѣреа тѣ-тѣзрорѣ факѣлѣтѣиѣлорѣ салѣ корпѣорѣале ши сѣнѣрѣ-тѣале, ка сѣ поатѣ сѣ се фѣлѣосѣаскѣ ел ши кѣ дѣнѣлѣ тоатѣ сѣиѣтѣеа де ачестѣ десѣолѣтѣре сѣпѣнтѣанѣ ши раѣиѣнабѣлѣ.

Дѣнѣилорѣ. Крѣдѣ кѣ нѣ ва фи де прѣисѣлѣ кѣ сѣ обѣсерѣвѣмѣлѣ чѣле маѣ д'апроаѣне знѣле дѣн чѣрѣконѣстанѣеде нѣмѣиѣе аѣиѣ.

Вн чѣ градѣ нѣстрѣимѣнѣтѣлѣ ши кѣрѣѣенѣиѣа кор-пѣлѣлѣи конѣрѣиѣвѣе ла сѣнѣтѣате ши лѣнѣиѣеа вѣеѣеи, вѣмѣлѣ вѣдеа ла зп алѣлѣ лѣкѣ.

Дѣспре кондѣиѣиѣнѣеа сѣнѣитѣре алѣ лѣкѣиѣнѣилор, иар вѣмѣлѣ вѣрѣи маѣ не зрѣмѣ; аколо вѣмѣлѣ вѣдеа

къ пѣтъ ла хп градѣ, кондиціониле естеличе, пентрѣ срѣмѣседеа локѣинделорѣ, койчиде ши къ кондиціониле иѣиениче че аѣ де сконѣ сѣнѣтатеа локѣиторѣлорѣ. Каселе вине аерисите, лѣминоасе, инконѣиспате де вердеуѣрѣ каре плакѣ окѣлорѣ, тоате ачесте касе сѣнтѣ ши челе маѣ сѣнѣтоасе. Este интр'адевѣрѣ о импреѣиспаре ремаркабилѣ къ стилѣ архитектурѣ ал знеѣ еноче, есте комформѣ къ карактерѣлѣ генералѣ ал ачестеѣ еноче. In секолялѣ mediane plainѣ де обскѣрпitate ши де идеѣ грешите ши фантастиче, аѣнчѣ ши орашеле че саѣ клѣдитѣ аѣ авѣлѣ злѣде обскѣре, стрѣмте недпенте ши къ колѣсрѣ фантастиче; in ориентѣ знде идеа социабилѣтѣеѣ дѣнтре оаменѣ лѣнсеите къ тотѣлѣ, аколо интерѣорѣлѣ каселорѣ есте foarte срѣмоасе ши silendidѣ не kindѣ естепорѣлѣ ачесторѣ касе есте зрѣтѣ, инфѣишѣндс-се фѣрѣ facade ши кѣар фѣрѣ ferestre; де ачеаа злѣциле сѣнтѣ triste, monotone ши некѣрпате. Orientalѣлѣ иѣ плаче кѣрѣденѣа ши кѣар лѣкѣзлѣ, дар нѣ маѣ in каса лѣи, пентрѣ дѣнсел, ши нѣ афарѣ пентрѣ beneficiѣл социетѣѣеѣ, кѣчѣ идеа пѣлчериорѣ социале нѣ есѣстѣ пентрѣ дѣнселѣ. Immediѣеа оаменѣлорѣ prin имѣнѣнѣтѣѣеа едѣкаѣиснеѣ физиче ши морале а конѣилорѣ, есте злѣлѣ дѣн пѣнктеле челе маѣ импорпante але иѣиенѣеѣ попѣларе. О сѣ авешѣ okazіe in алѣ локѣ а ворѣ маѣ не ларѣ деспне ачестѣ пѣнкѣтѣ, де каре денѣнде виѣиторѣл зменѣпеѣ; инсѣ вомѣ помѣнѣ маѣ ла вале знеде кин резлѣтателе статистиче челе маѣ интересante, каре сѣ рапортезѣ ла ачестѣ пѣнкѣтѣ.

Organizaѣіeаa перѣлѣтѣ а омпѣилорѣ moderate, знде тоате резлѣтателе иѣиенѣлорѣ medicale сѣнтѣ интребѣнѣгате snpe але манѣіне тотѣд'аѣна in stape вѣнѣ ши сѣнѣтоасѣ, есте аѣа де департе де недесчѣлѣна ordѣилорѣ soldesche нѣмѣте landskenexpte in секолеле mediane каре аѣ трѣитѣ нѣмаѣ де жѣлѣрѣ ши де есчѣсрѣ ши prin зрпаре аѣ fostѣ нѣ нѣмаѣ о calamitate пѣлѣлѣ

pentрѣ четѣденѣ, кѣар ши еѣ инсѣшѣ саѣ консѣматѣ кѣрпѣндѣ in зрпѣa vieдеѣ лорѣ перѣрѣлѣтѣ ши а-вѣзѣвѣ.

Vaccina (altoipea) este перѣрешѣтѣ инвенѣіeа medicalѣ чеа маѣ саѣлѣapie in ѣмнѣрпѣle moderne; кѣчѣ deatѣнчѣ инкоаче, вѣчѣлѣ terіbѣлѣ аѣ вѣватѣлѣ а перѣдѣт гроаза лѣи; инсѣ сѣнтѣ знѣи каре прелѣндѣ къ къ vaccina s'a имѣдѣлѣтѣ natіma skро-фѣлорѣ, ла конѣи; ачестеа este о есаѣераѣіe. Vaccina лѣатѣ де ла хп конѣлѣ сѣнѣтосѣ нѣ дѣ skрофѣлѣ ла конѣлѣлѣ altoіlѣ, инсѣ kindѣ ачестѣ конѣлѣ а авѣлѣ маѣ nainte in конѣлѣлѣ лѣи о пре-дѣснозѣіeаe пентрѣ ачестѣ natіmѣ, аѣнчѣ се in ѣмнѣлѣ kіte оdatѣ къ дѣне vaccinare, natіma ачестѣ askѣнсѣ in конѣлѣ, сѣ face vizіbѣлѣ; инсѣ ачесте сѣнтѣ niute faute isolate ши in генералѣ трѣеѣе сѣ не вѣкѣрѣмѣ ши кѣар сѣ мѣлѣуѣmіmѣ черѣлѣи пентрѣ ачестѣ invenѣіeаe mare.

Medіcīna poliѣіeіeаskѣ are хп kіmnѣ foarte inѣnsѣ пентрѣ лѣкѣрѣіe еѣ. Toate нѣзѣрпѣle иѣиениче snpe а аѣтра societѣіeаe де перѣкоѣлѣлѣ morѣіи provenіndѣ din epidemіѣ саѣ din пентрѣіeаa перѣлѣлорѣ иѣиениче пѣлѣче, сѣнтѣ in sfera еѣ. Ши зѣѣ, нѣ трѣеѣе сѣ мерѣемѣ преа департе snpe а гѣсі аргѣmente аfirmative пентрѣ ачестѣ; е destѣлѣ ка сѣ не аѣчѣемѣ аminte пепорочѣіeаe prodѣсе маѣ nainte кѣар ла ноѣ in ѣеара Romіeаskѣ din каѣза чѣіmeѣ. Izolareа каранѣіeаskѣ каре este о рѣмѣрѣ а medicіneѣ poliѣіeіenemѣі, а skѣnalѣ ѣеара де ачестѣ гро-зѣвѣ sabіe а лѣі Damokle. каре пѣнѣчѣtatѣ а а-merіnѣatѣ локѣиторѣі din Romѣnіa де inѣvazіonі noѣі але чѣіmeѣ, ши каре фѣкѣсе къ оаменѣі трѣісерѣ ка niute nomazі, къ лѣзіле инѣтѣркѣте, rata а fѣіи neste granіѣлѣ ла челе маѣ mіkѣ sro-motѣ d'о moarte гравѣлѣкѣ. Аноѣ poate сѣ in-ѣелеарѣ fie-каре къ о asemeneа sрѣкѣ, impіedі-къ desvoltarea форѣелор пѣлѣче знеѣ naѣіonі ши кѣар прѣскѣрпѣлѣтѣ vieаа оаменѣлорѣ.

Комѣникаѣіонѣ иѣиенѣіfиче мѣчѣ.

Fata Morgana in Pssia.

In степеле din сѣдѣлѣ Pssіeі se aratѣ ачестѣ fe-номенѣ некѣноскѣтѣ in ѣрѣі локѣите. Eatѣ че ра-портѣ деспне ачестѣа зп воѣаѣорѣ. Am кѣлѣторѣіѣ zіche елѣ де ла Таганроѣ ла Mariupol аmіndѣрѣ ораше че се аѣла ла ѣрѣмѣрпеле нѣрѣеѣ Asofіche депѣрпате зпа де алѣа 125 Версте ши дрѣмѣлѣ интре еѣ мерѣе департе де mare. Inтp'о zі кѣлѣторѣіndѣ аколо, indatѣ ми s'a пѣрѣтѣ къ вѣдѣ зп орашѣ mіkѣ къ доѣ Тѣр-пѣрѣ ла каре s'anponіe о корабіе пѣлѣндѣ не mare; къ kітѣ мерѣеамѣ маѣ мѣлѣтѣ in дѣреѣіeаe контpаріe къ kітѣ паркѣ ачестѣ орашѣ къ карабіе s'a anponіatѣ маѣ мѣлѣтѣ ла mіne, in kітѣ ла sefіrшѣтѣ ми s'a пѣрѣтѣ къ вѣдѣ ши оаменѣ не корабіе. Дар акѣтѣ ам лѣатѣ океанѣ ши m'am зѣtatѣ, че mіpare! Орашѣла къ mareа

s'a фѣкѣтѣ пѣвѣзѣте кѣчѣ асте ера нѣмаѣ о ілѣзіeаe optіkѣ че s'aratѣ in стене, кѣноскѣтѣ сѣѣ нѣмѣрѣеа де « Fata Morgana. »

Алѣі воѣаѣорѣ рапортѣ де fata morgana vizіbѣлѣ не mare, каре aratѣ департе орашѣ дѣне ѣрѣмѣрѣі паркѣ intoарсе къ аконѣрпшеле in жосѣ, каселе зѣрпѣnd in аерѣ. Кѣлѣторѣ in desertele Sahara вѣдѣ департе оase верѣі къ лѣкѣрѣі, къ оаменѣ ши мѣлѣіme де кѣлѣ адѣнаѣі ми kindѣ s'anponіe, се inкpедѣнѣгѣзѣ къ ачестѣа ера нѣмаѣ о ілѣзіeаe optіkѣ. Kasza fizіkѣ а ачестѣі feноменѣлѣ, трѣеѣе s'о кѣлѣтѣмѣ in калѣтатеа верѣлѣіche пѣспрѣнѣе рѣзеле лѣmіneі, прѣкѣзѣмѣ о desvoltѣ маѣ не ларѣ іиѣіngа fizіche.—